

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA

YVESE BOTA

přednesené dne 17. července 2008¹

1. V projednávané věci je Soudní dvůr vyzván, aby upřesnil rozsah čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439/EHS², který členskému státu umožňuje odmítnout uznat řídičský průkaz vydaný jiným členským státem, jestliže jeho držitel byl na území prvního členského státu omezeno, pozastaveno, odňato nebo zrušeno řídičské oprávnění.

2. Zvláštnost této věci spočívá ve skutečnosti, že řídičský průkaz byl vydán osobě, přestože byla v téže době předmětem řízení za účelem ověření způsobilosti k řízení poté, co se před vydáním tohoto řídičského průkazu dopustila porušení předpisů o provozu na pozemních komunikacích.

3. Předkládající soud se tedy táže, zda za těchto okolností členský stát, na jehož území

bylo řídičské oprávnění odňato, může odmítnout uznat platnost takto vydaného průkazu.

4. V tomto stanovisku Soudnímu dvoru navrhuji, aby čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 vykládal v tom smyslu, že členský stát je oprávněn odmítnout uznat platnost řídičského průkazu vydaného jiným členským státem, jestliže byl tento průkaz vydán, přestože předtím došlo na území prvního státu k porušení předpisů o provozu na pozemních komunikacích a probíhalo řízení za účelem ověření způsobilosti držitele k řízení.

I – Právní rámec**A – Právo Společenství**

5. Pro účely ulehčení pohybu osob uvnitř Společenství nebo jejich usazování v jiném členském státě, než je stát, ve kterém tyto

1 – Původní jazyk: francouzština.

2 – Směrnice Rady ze dne 29. července 1991 o řídičských průkazech (Úř. věst. L 237, s. 1; Zvl. vyd. 07/01, s. 317), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003 (Úř. věst. L 284, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 447, dále jen „směrnice 91/439“).

osoby získaly řidičský průkaz, byla směrnicí 91/439 zavedena zásada vzájemného uznávání řidičských průkazů³.

8. Směrnice 91/439 zejména stanoví, že řidičský průkaz nelze vydat nebo obnovit žadateli nebo řidiči závislému na alkoholu nebo psychotropních látkách.

6. Účelem stanovení minimálních požadavků pro vydání řidičských průkazů touto směrnicí je rovněž zvýšení bezpečnosti na pozemních komunikacích na území Evropské unie⁴.

9. Bod 14.1 přílohy III této směrnice totiž stanoví:

7. Článek 7 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice zní takto:

„Řidičské průkazy nelze vydat nebo obnovit žadatelům nebo řidičům, kteří jsou závislí na alkoholu nebo nejsou schopni vzdát se vlivu alkoholu při řízení.“

„Řidičské průkazy mohou být vydány pouze žadatelům,

10. Článek 15 téže přílohy stanoví:

kteří vykonali zkoušku k získání řidičského oprávnění a kteří jsou zdravotně způsobilí v souladu s přílohami II a III.“

„Řidičské průkazy nelze vydat nebo obnovit žadatelům nebo řidičům, kteří jsou závislí na psychotropních látkách, nebo kteří nejsou závislí na těchto látkách, ale pravidelně je zneužívají, bez ohledu na skupinu řidičských oprávnění.“

³ — Viz článek 1.

⁴ — Viz čtvrtý bod odůvodnění.

11. Článek 7 odst. 5 uvedené směrnice stanoví, že každá osoba může být držitelem pouze jednoho řidičského průkazu.

B – *Vnitrostátní právo*

12. Článek 8 odst. 2 směrnice 91/439 upřesňuje, že členský stát, ve kterém má držitel řidičského průkazu obvyklé bydliště, může uplatňovat své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řidičského oprávnění na držitele řidičského průkazu vydaného jiným členským státem.

14. Nařízení o připuštění osob k provozu na pozemních komunikacích (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr, dále jen „FeV“) v § 28 odst. 1 stanoví, že držitel řidičského průkazu vydaného členským státem Unie jsou oprávněni řídit motorová vozidla na území Spolkové republiky Německo.

13. Článek 8 odst. 4 této směrnice zní následovně:

15. Podle § 28 odst. 4 bod 3 FeV však toto oprávnění neplatí pro osoby, kterým byl řidičský průkaz na německém území odňat předběžně nebo pravomocně soudem nebo s okamžitou vykonatelností či pravomocně odňat správním orgánem.

„Každý členský stát může odmítnout uznat platnost jakéhokoli řidičského průkazu vydaného jiným členským státem osobě, na kterou se na území prvního členského státu vztahuje některé z opatření podle odstavce 2.

Každý členský stát může rovněž odmítnout vydat řidičský průkaz žadateli, na kterého se vztahuje takové opatření v jiném členském státě.“

16. Podle § 46 FeV ukáže-li se držitel řidičského průkazu jako nezpůsobilý k řízení motorových vozidel, musí mu jej orgán vydávající řidičské průkazy odejmout, a to zejména v případě závažného nebo opakovaného porušení ustanovení, která upravují provoz na pozemních komunikacích nebo ustanovení trestního zákona.

17. Krom toho čl. 3 odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích (Straßenverkehrsgesetz) stanoví, že „pokud je osoba nezpůsobilá k řízení motorového vozidla, orgán vydávající řidičské průkazy jí průkaz odejme. V případě zahraničního řidičského průkazu odpovídá odnětí – přestože je uskutečněno podle jiných ustanovení – zániku práva používat řidičský průkaz v Německu [...]“.

II – Skutkový stav a původní řízení

18. Frank Weber, který má bydliště na německém území, byl dne 18. září 2004 podroben silniční kontrole. Během této kontroly bylo shledáno, že je pod vlivem marihuany a amfetaminu. Poté, co se dopustil tohoto porušení předpisů, mu Kreis Siegen-Wittgenstein správním rozhodnutím ze dne 17. listopadu 2004, které nabylo právní moci dne 4. prosince 2004, uložil pokutu a rozhodl na jeden měsíc pozastavit jeho řidičský průkaz.

19. Dne 18. listopadu 2004 vydaly české orgány F. Weberovi, který dne 16. listopadu 2004 vykonal zkoušku k získání řidičského oprávnění, řidičský průkaz.

20. Z důvodu porušení předpisů, ke kterému došlo dne 18. září 2004, zahájil Ordnungsamt

Kreis Siegen-Wittgenstein řízení za účelem ověření způsobilosti k řízení F. Webera. Posledně uvedený byl o zahájení toho řízení uvědomen dne 7. ledna 2005 a v únoru 2005 odevzdal příslušným německým správním orgánům svůj řidičský průkaz.

21. Rozhodnutím ze dne 17. března 2005, které nabylo právní moci dne 6. dubna 2005 rozhodl Ordnungsamt Kreis Siegen-Wittgenstein o odnětí německého řidičského průkazu F. Weberovi.

22. Předkládající soud rovněž upřesňuje, že F. Weber ve stanovené lhůtě nevyhověl povinnosti podrobit se lékařsko-psychologickému posudku za účelem prokázání své způsobilosti k řízení a že německým správním orgánům nebylo známo, že má rovněž český řidičský průkaz.

23. Dne 6. ledna 2006 byl F. Weber při jízdě na veřejné komunikaci v Německu kontrolován policií, před kterou uplatnil český řidičský průkaz.

24. Po této kontrole odsoudil Amtsgericht Siegen F. Webera rozsudkem ze dne 22. srpna 2006 za nedbalostní řízení bez řídičského oprávnění. Frank Weber proti tomuto rozsudku podal odvolání k Landgericht Siegen (Německo).

III – Předběžná otázka

25. Za tohoto stavu Landgericht Siegen rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba čl. 1 odst. 2 ve spojení s čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439/EHS vykládat tak, že brání členskému státu, aby na svém území neuznával nebo popřípadě odebíral řídičské oprávnění plynoucí z řídičského průkazu vydaného jiným členským státem, a tím neuznával platnost uvedeného průkazu z toho důvodu, že jeho držiteli bylo v prvně uvedeném členském státě odňato řídičské oprávnění poté, co mu v jiném členském státě byl udělen takzvaný ‚druhý‘ řídičský průkaz Evropské unie, pokud je odnětí řídičského oprávnění založeno na události/proti-právním jednání, ke kterému došlo před vydáním řídičského průkazu druhým členským státem?“

IV – Analýza

26. Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 musí být vykládán tak, že členský stát je oprávněn odmítnout uznat platnost řídičského průkazu vydaného jiným členským státem, jestliže tento průkaz byl vydán v době, kdy probíhalo řízení za účelem ověření způsobilosti držitele k řízení poté, co předtím došlo na území prvního státu k porušení předpisů o provozu na pozemních komunikacích.

27. Připomínám, že ve věci v původním řízení se osoba, která je držitelem německého řídičského průkazu dopustila porušení předpisů o provozu na pozemních komunikacích na německém území. Zhruba za měsíc po tomto porušení získala tato osoba český řídičský průkaz, přestože po tomto porušení předpisů probíhalo řízení za účelem ověření její způsobilosti a že toto řízení nakonec vedlo k odnětí německého řídičského průkazu.

28. Otázka tedy zní, zda německé orgány musí uznat za platný druhý řídičský průkaz, který byl získán, zatímco probíhalo uvedené řízení.

29. Projednávaná věc umožní Soudnímu dvoru upřesnit judikaturu zakotvenou v rozsudku ze dne 29. dubna 2004 Kapper⁵ a v usneseních ze dne 6. dubna 2006 Halbritter⁶ a ze dne 28. září 2006 Kremer⁷.

průkazů existuje výjimka, která vyplývá ze samotného znění směrnice 91/439. Článek 8 odst. 2 a 4 této směrnice totiž stanoví, že členský stát může odmítnout uznat platnost jakéhokoli řídičského průkazu získaného v jiném členském státě, jestliže se na jeho držitele na území prvního členského státu vztahuje opatření omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řídičského oprávnění.

30. Ve výše uvedené věci Kapper Soudní dvůr, který již rozhodl, že povinnost vzájemného uznávání řídičských průkazů platí bez jakýchkoliv formalit a neponechává členským státům žádný prostor pro uvážení, pokud jde o opatření, která mají přijmout k tomu, aby této povinnosti dostaly⁸, stanovil se vší právní silou zásadu vzájemného uznávání.

33. Soudní dvůr měl ve výše uvedených věcech Kapper, Halbritter a Kremer možnost toto ustanovení upřesnit.

31. Soudní dvůr totiž rozhodl, že hostitelský členský stát není oprávněn přezkoumávat podmínky vydání řídičského průkazu získaného v jiném členském státě. V důsledku toho je hostitelský členský stát povinen uznat platnost takto vydaného řídičského průkazu⁹.

32. Soudní dvůr nicméně uvedl, že z této zásady vzájemného uznávání řídičských

34. Nejprve uvedl, že jelikož se uvedené ustanovení odchyľuje od zásady vzájemného uznávání, musí být předmětem striktního výkladu¹⁰. Rovněž upřesnil, že okolnosti, za nichž lze řídičský průkaz v souladu s čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 neuznat za platný, nejsou omezeny na případy, kdy držitel tohoto průkazu, požaduje jeho výměnu. Cílem tohoto ustanovení je rovněž umožnit členskému

5 — C-476/01, Recueil, s. I-5205.

6 — C-227/05.

7 — C-340/05.

8 — Viz zejména rozsudek ze dne 29. října 1998, Awoyemi (C-230/97, Recueil, s. I-6781, body 41 a 42).

9 — Rozsudek Kapper uvedený výše (body 47 a 49).

10 — Tamtéž (bod 72 a citovaná judikatura). Viz rovněž usnesení Halbritter, uvedené výše (bod 26).

státu, aby na svém území uplatnil svá vnitrostátní ustanovení v oblasti odnětí, pozastavení nebo zrušení řidičského průkazu, jestliže se jeho držitel například dopustil porušení předpisů¹¹.

členský stát může využít možnosti uplatnit čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439 pouze v případě protiprávního jednání zájemce, ke kterému došlo po získání nového řidičského průkazu¹⁴.

35. Soudní dvůr poté rozhodl, že se členský stát nemůže uvedeného ustanovení dovolávat k tomu, aby bez časového omezení odmítal platnost řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, jestliže se na území prvního státu na držitele tohoto průkazu vztahuje omezující opatření. Upřesnil, že jestliže období, během něhož je zakázáno podat žádost o nový řidičský průkaz na území hostitelského státu uplyne, brání čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 tomu, aby členský stát nadále odmítal uznat platnost jakéhokoli řidičského průkazu vydaného později jiným členským státem¹².

37. Ve výše uvedených věcech Kapper, Halbritter a Kremer držitelé řidičských průkazů, jejichž uznání bylo zpochybněno, získali své řidičské průkazy po odnětí nebo po uplynutí období zákazu žádat o nový řidičský průkaz. Byla provedena kontrolní opatření, porušení bylo sankcionováno a účinky omezujícího opatření byly tedy ukončeny.

36. Takový výklad platí *a fortiori* tehdy, kdy byl řidičský průkaz odňat a nebylo uloženo období zákazu žádat o nový řidičský průkaz¹³. V takovém případě hostitelský členský stát musí uznat řidičský průkaz vydaný po jeho odnětí jiným členským státem. Hostitelský

38. V této věci je tomu však jinak, jelikož se v případě F. Webera jedná o osobu, která se dopustila porušení předpisů o provozu na pozemních komunikacích v Německu a nový řidičský průkaz získala na českém území, přestože byla po tomto porušení předpisů a na německém území předmětem řízení za účelem ověření její způsobilosti k řízení. Na

11 — Rozsudek Kapper uvedený výše (bod 73).

12 — Tamtéž (bod 76).

13 — Viz výše uvedené usnesení Kremer (body 33 a 34).

14 — Tamtéž (bod 35).

rozdíl od věci, ve kterých Soudní dvůr rozhodl dříve, došlo k vydání nového řidičského průkazu ve věci v původním řízení po protiprávním jednání a před odnětím, které následovalo po tomto jednání.

osoby ověřit právě to, zda je stále ještě pod vlivem alkoholu nebo drog.

39. Nebyla tudíž ještě přijata opatření k zajištění toho, aby se nebezpečná osoba nemohla účastnit provozu v silniční síti a v každém případě nenastaly všechny účinky těchto opatření.

42. Kromě toho, jestliže k porušení předpisů došlo na území členského státu, přísluší pouze tomuto státu, aby uložil za toto porušení sankce, přičemž popřípadě může vůči této osobě rozhodnout o odnětí řidičského průkazu s možným uložením období zákazu žádat o nový řidičský průkaz.

40. V tomto ohledu připomínám, že z bodů 14.1 a 15 přílohy III směrnice 91/439 vyplývá, že je zakázáno vydat nebo obnovit řidičský průkaz osobě, která je závislá na alkoholu nebo drogách nebo která, aniž by byla závislá, alkohol nebo drogy pravidelně požívá nebo zneužívá.

43. V důsledku toho jsem v takovém případě názoru, že čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 musí členskému státu, na jehož území probíhá řízení za účelem ověření způsobilosti osoby k řízení, umožnit neuznat řidičský průkaz vydaný v průběhu tohoto řízení jiným členským státem.

41. Cílem řízení stanoveného německým právem na základě bodů 14.1 a 15 přílohy III uvedené směrnice a ke kterému dochází poté, co se osoba dopustila porušení předpisů, je podle mého názoru například prostřednictvím krevních testů a dodatečných kontrol této

44. Zprv je totiž cílem řízení probíhajícího ve členském státě, na jehož území k porušení došlo, posouzení nebezpečnosti osoby. Nový řidičský průkaz byl přitom vydán, aniž by byly vykonány podrobnější testy stanovené německým právem.

45. Přípuštění platnosti tohoto nového řidičského průkazu by tudíž bylo v rozporu s cílem směrnice 91/439, kterým je zlepšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích.

46. Zadruhé se dotčená osoba získáním nového řidičského průkazu nesmí vyhnout sankcím, které pro ni mohou vyplynout na základě porušení předpisů, jehož se dopustila na území členského státu.

47. Konečně vydání řidičského průkazu za takových okolností, jako jsou okolnosti v původním řízení je v rozporu s požadavky čl. 7 odst. 5 směrnice 91/439. V této fázi řízení, kdy dotčená osoba získala nový řidičský průkaz, byla totiž ještě držitelem řidičského průkazu vydaného Spolkovou republikou Německo.

48. Cílem tohoto článku je přitom právě předejít takovému chování, jako je chování F. Webera. Ze skutkového stavu ve sporu

v původním řízení vyplývá, že se posledně uvedený dopustil porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích a poté se snažil vyhnout sankcím tím, že se odebral do jiného členského státu, aby tam získal nový řidičský průkaz¹⁵. Toto jednání je zjevně podvodné.

49. Jinými slovy skutečnost, že by Spolkové republiky Německo bylo uloženo, aby uznala řidičský průkaz vydaný zatímco ještě probíhalo řízení na základě toho, že došlo k porušení předpisů, by měla za důsledek povolení řízení vozidla osobě, která představuje potenciální nebezpečí, a umožnilo by této osobě vyhnout se trestní sankci, která jí hrozí, přičemž by byly usnadněny podvody.

50. V důsledku toho jsem názoru, že čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 musí být vykládán tak, že členský stát má právo odmítnout uznat platnost řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, jestliže tento průkaz byl vydán v době, kdy probíhalo řízení za účelem ověření způsobilosti držitele k řízení poté, co předtím došlo na území prvního státu k porušení předpisů o provozu na pozemních komunikacích.

15 — Vyjádření předložené F. Weberem v tomto ohledu uvádí, že „očekával, že mu bude řidičské povolení s největší pravděpodobností odhato bezprostředně po schválení německými orgány“ a z tohoto důvodu se vydal do České republiky za účelem získání nového řidičského průkazu (s. 1).

V – Závěry

51. Na základě předchozích úvah navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky Landgericht Siegen odpověděl takto:

„Článek 8 odst. 2 a 4 Směrnice Rady 91/439/EHS ze dne 29. července 1991 o řidičských průkazech, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003, musí být vykládán tak, že členský stát má právo odmítnout uznat platnost řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, jestliže tento průkaz byl vydán v době, kdy probíhalo řízení za účelem ověření způsobilosti držitele k řízení poté, co předtím došlo na území prvního státu k porušení předpisů o provozu na pozemních komunikacích.“